

บทที่ 6
สรุปผลการทดลองและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการทดลอง

1. การศึกษาลักษณะการเจริญของแบคทีเรีย *B. subtilis*, *B. firmus*, *B. megaterium*, *B. lentus* และ *B. marinus* บนอาหารแข็ง และรูปร่างเซลล์ได้กล้อง สามารถใช้ประกอบกันเพื่อการติดตามจำนวนแบคทีเรียแต่ละชนิดได้
2. ภาวะของน้ำในระหว่างเลี้ยงกุ้งไม่เหมาะสมต่อการเจริญของ แบคทีเรีย *B. subtilis*, *B. megaterium*, *B. firmus*, *B. lentus* และ *B. marinus* เนื่องจากพบว่าปริมาณแต่ละชนิดลดลงตามระยะเวลาที่ผ่านมา
3. การเติม *B. mixed 5* สายพันธุ์ ปริมาณชนิดละ 1.5×10^4 cfu/ml ไม่เป็นอันตรายหรือก่อโรคต่อกุ้ง ขณะเดียวกันทำให้กุ้งมีอัตราการรอดสูงขึ้นและน้ำหนักมากขึ้น
4. ผลการตรวจวัดคุณภาพน้ำจากการเติมแบคทีเรีย สามารถสรุปได้ว่าแบคทีเรียไม่สามารถลดปริมาณสารอินทรีย์ในน้ำได้ เนื่องจากในน้ำเลี้ยงกุ้งมีปริมาณสารอินทรีย์จำกัด

ข้อเสนอแนะ

1. ศึกษาวิธีการผลิตและเก็บรูปเซลล์แบคทีเรียให้สามารถเก็บได้นาน และผลิตได้จำนวนมาก
2. ศึกษาสมบัติของ *B. mixed 5* สายพันธุ์ เพื่อปรับปรุงสายพันธุ์และเพิ่มประสิทธิภาพของการสร้างเอนไซม์ย่อยสลายสารอินทรีย์
3. ควรศึกษาการใช้แบคทีเรียนี้ร่วมกับแบคทีเรียอื่นๆ เพื่อการบำบัดน้ำที่มีปริมาณสารอินทรีย์สูงๆ